

פרוטוקול מס' 107

מישיבת ועדה הכלכלה
מיום ה', י"ז בתמוז חשל"ה - 26.6.1975, שעה 8.30

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:

י. הורביץ - היו"ר
מ. דרובלס
ע. הדר
י. יודין
א. לבני
י. מודעי
י. שערי

מזמנים:

ח. גבחון - מנכ"ל משרד התיירות
ד. קולני - יועץ משפטי, משרד התיירות
צ. חביב - ע/ליועץ המשפטי, משרד התיירות

מזכיר הוועדה:

י. פלקסר

כלכלן הוועדה:

ד. לב

רשמה:

א. עצמון

סדר היום: המשך הדיון בהצעת חוק שירותי תיירות, חשל"ג-1972 - נוסח מחוקן
עפ"י הנחיות ועדה הכלכלה (מס' 1).

-691-

(נוגדל ג"מ 13.7.75)

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. הורביץ:

המשך הדיון בהצעת חוק שירותי חיירות, תשל"ג-1972 - נוסח מחוקן עפ"י הנחיות ועד הכלכלה (מס' 1).

סעיף 3 (מחוקן):

הוספנו את המלים: באישור ועד הכלכלה של הכנסה.

ד. קולני:

לגבי סעיף 3(1) בנוגע למושג "רישוי" האם יש איזה שהוא שירות חיירות שאינו נזקק לרישוי

י. מודעי:

עפ"י חוקאחר?

רק ארגון הכינוסים אינו זקוק לרישוי.

ד. קולני:

איזה חוקים על פיהם לגבי שירותי חיירות יתבטלו כתוצאה מכניסת החוק הזה?

י. מודעי:

פקודת מורי הדרך ובנוסף ישנה שורה שלמה של צווים שמבוססים על חוק פיקוח מצרכים ושירותים.

ד. קולני:

אני מציע לא להסמיך לתח רישוי אלא לאותם שירותים שאין צורך ברישוי עפ"י חוק אחר.

י. מודעי:

מכיון שזה יכול להביא לכפל רישוי. שנית - אינני חושב שזה מעניינו של שר החירות לתח רישוי אלא רק לדברים שהם ספציפיים לנושא של חיירות, למשל, מורי הדרך או ארגון הכינוסים. אבל מלון צריך לקבל רישוי לפי חוק אחר. סיווג - כן אבל למה רישוי?

החוק הזה מכוח זכות מסוימת שמה שירותי חיירות רוצה לקבל סמכויות של רישוי. במידה מסוימת ברצע שהוא נכנס לרישוי ומחן ערביות הוא נעשה מנהל העסקים האלה. אני לא חושב שמשרד החירות צריך לנהל עסקים אלא צריך לקבל את פריים. ואני אלך בעניין זה לאורך כל החוק.

מה קורה כאשר מפעל זקוק לאישור של משרד הבריאות ושל משרד המסחר והתעשייה?

היו"ר י. הורביץ:

אם הוא יהיה קשור לחירות הוא יצטרך לקבל אישור של משרד החירות. היום הנטייה היא שאילו היה אפשר שהאיש יגיש את כל המסמכים במקום אחד ויקבל אישור במקום אחד. כלומר, הנטייה היא לצמצם ולא להרחיב.

י. מודעי:

רישוי זו סמכות שונה לחלוטין ולאורך כל החוק אני אחנגד לסמכויות מסוג זה. אם שר החירות מורשה להוציא רישוי הוא יוכל להוציא חקנות שביח מלון שיפחח יצטרך להפקיד 50,000 ל"י. בית מלון שקיבל את כל הרשיונות שלו עפ"י חקנות בנין ערים, עפ"י משרד הבריאות וכו' יצטרך לבוא לשר החירות ולבקש רשיון נוסף. אינני חושב שסמכות כזאת יש לתח לשר החירות. יכולים לתח לו סמכות לסווג את המלון הזה.

היו"ר י. הורביץ:

אני לא הייתי מרחיק לכת כל כך. היום התקציב בידיו ואי אפשר לבנות בית מלון בלי עזרה הכספית. נניח שהמעיין הזה יתייבש ולא יתנו יותר הלוואות - השאלה היא איפוא למדינה יש מקום להגיד משהו?

י. מודעי:

המדינה, עפ"י תרומחה, זכאית להתערב בכל דבר. חוק חיירות דרוש כדי לעודד את החירות וכלפי הטענות שהחיירים נפגעים אם אין פיקוח. צריך שיהיה חוק פקוח כדי שהנושא לא יהיה הפקר. איזה פקוח צריך לתח? - פקוח שהוא הכרחי שאי אפשר להשיג את המטרה ולעדי זה אבל לא בכדי להקל על השליטה.

אם מחר אני אקים ביח-מלון וקבלתי רישוי למבנה מדוע משרד הבריאות - כן ומשרד החירות - לא?

היו"ר י. הורביץ:

משרד החירות מוגדר לתח שירותים בחחום של החירות.

י. מודעי:

נניח שמחר אתה רוצה להפוך את ביח-מלון?

היו"ר י. הורביץ:

ההרשאה שאני מקבל היא צמודה ליעוד של המבנה הזה. כאשר צריך רשיון עסק זה לא סחם שאתה מכריז

י. מודעי:

שזה ביח מלון.

נניח שהייתי רוצה שזה יהיה ברמה מסויימת...

היו"ר י. הורביץ:

מי אומר שאתה רוצה שזה יהיה ברמה? - האם אתה רוצה לסגור את כל החנויות שנמצאות בשבזי בגלל שהן לא באותה הרמה של החנויות שברחוב דיזנגוף? - האם מוכרחים כולם להיות עם שלושה כוכבים? - אפשר לתת סמכות למשרד החירות לסווג אבל לא רישוי.

י. מודעי:

אני מוכן להסכים מראש לסיפה של חה"כ מודעי שינתנו סמכויות רק אלה שחיוניות והכרחיות. הויכוח צריך להיות מה חיוני ומה הכרחי - ועל זה אני מוכן להתווכח. הרישוי הוא הכרחי וחיוני - למה?

ח. גבחון:

המועצה המקומית גם מתוך רצון להרבות פרנסה היא קובעת קריטריונים משלה. משרד הבריאות מוצא שהמקום נקי, אין סכנה מגפה וגם המשטרה נוחנת רשיון, עדיין זה לא מקום טוב לחייר כי יש דרישות מבחי-מלונות שמשרד החירות מבחינה מקצועית קובע מטנדרטים. גם מה שאתה אומר - הסווג - הוא רשיון לנהל את המלון ברמה מסויימת ולגבות מחירים מסויימים לפי הרמה הזאת.

אם חה"כ מודעי מסכים שהסווג הוא המסמך שמאפשר למלון לפעול - אז אני מסכים איתו.

ד. קולני:

כתוב: רישוי וסווג.

י. מודעי:

אם יש 50 חדרניות על 30 חדר או 20 חדרניות זו סמכות של משרד החירות הוא קובע זאת. אם אין מספיק חדרניות ואין מספיק מלצרים ואם המנהל של המלון אינו עובר הכשרה מסויימת ואין לו רישוי של מנהל מלון הוא ממשרד החירות לא יוכל לקבל רישיון. אם הדברים האלה לא ייעשו אז החייר לא יקבל את השירות שהוא מקבל בכל העולם.

ח. גבחון:

לפי איזה חוק היום הוא לא מקבל רשיון?

י. מודעי:

הרבה דברים שנעשים עכשיו נעשים בדיעבד ולכן הם עכשיו נכנסים בחוק. יש דברים שנעשים שאין להם כיסוי מלא. אני כרגע לא מדבר על המצב החוקי היום, אם הוא מושלם או לא, אני מסביר את העמדה למה אני חושב שהחוק נחוץ ואני עניתי על שאלתך למה רשיון של משרד הבריאות אינו מספיק כדי שהחייר יוכל לקבל את השירות שהוא מקבל בארצות אחרות.

ח. גבחון:

בכל פעם כאשר דנים בהצעת חוק אני שואל את עצמי אם במציאות הקונקרטיה מחייבים איזה שהיא התערבות פיקוח כדי להתגבר על הפגמים או שהם סחם נידונים כדי למרר חיי אזרחים. אין כאן ויכוח על חשיבותו של ענף החירות. אני יכול לומר שאני בין אלה שהיו מהססים לבנות את עתידו של המשק הישראלי על תנועת החירות. אבל אנחנו זקוקים לחיירים וכל אחד מאננו כודאי שמע על הטענות שהיו בענין זה. אנחנו מגיעים לידי מסקנה שהפיקוח אינו מספיק גם כאשר בעל ביח המלון יקבל את כל הרשיונות הפורמליים לנהל אותו כעסק. ויש צורך בפיקוח כדי שהשירות יקויים באותה הרמה ולא בשביל העסק אם הוא יפסיד או ירוויח, אלא איך חצא מדינת ישראל כמוקד חירות בינ"ל. אני בטוח שלוא אתה היית אחראי על החירות בישראל לא היית יושב בחיבוק ידיים והיית נותן לענייני-הניהול ללכת לפי רמת מידתו והבנתו המקצועית של כל בעל ביח-מלון.

י. יודין:

היו"ר י. הורביץ:

המוטיבציה לחוק הזה באה במצב הפוך לגמרי. פחדנו שהיה חוסר כחתי-מלון, פחדנו מניצול של החייר ועכשיו הכל התהפך. הבעיה היא איך להציל את כחתי-המלון.

ח. גבתון:

המוטיבציה בחוק היא בכל העולם. נכון שלמדנו הרבה מאד דברים בשנות הגיאוח אבל הוא לא איבד את משמעותו כי מחר יכול להיות אותו הדבר.

י. יודין:

אני אופטימיסט בעתידה של מדינת ישראל מכל הבחינות. גם הקשיים של החיירות הם קשיים זמניים. מדובר על אותה הרמה שתבטיח לקיים בצורה נאותה את הענף בימי גאות ושלא תוריד אותו מטה בחקופה שפל כדי שהחיירים הפוטנציאליים לא יירחעו מבקור בארץ. אני שמעתי בהזדמנויות שונות על כחתי-מלון מסוגים שונים. אני רוצה לומר שאילו הידרדר המצב ענף החיירות היה חת"כ לבני מהראשונים שהיה מכניס שאילתוח לשר החיירות.

מה שחשוב לומר שהנסיון המעשי הוכיח שאי אפשר להפעיל את הענף הזה ללא פיקוח מינימלי. אני אחמוך בחת"כ מודעי אם הוא יבוא לכנסת ויגיד שהחוק הזה השיג את גבולו ועבר את סמכויותיו וניצל את החוק לרעה ולא לפי כוונת המחוקק. אסור לנו לשלול את השכשיר הזה ואינני חושב שהחוק נוחן סמכות רחבה מדי. אני סבור שבמידה רבה הויכות הוא מלאכותי. יש לי הרושם שחת"כ מודעי ער בדיוק כמוני לכך שבענף הזה מוכרח להיות סדר.

י. מודעי:

אני רוצה לתח כלי לשר להשתלט על הענף ולא להשתלט על חיי האזרח הפרטי.

א. לבני:

כשיביה הקודמת בקשתי לשלוח לגופים כמו להחאחדות כחתי-המלון לסוכני נסיעות ועוד את החוברת הלבנה.

האם זה נשלח?

ד. קולני:

שלחנו את החוברת לאיגודים השונים ובו העברנו את הסכומים של הישיבה האחרונה.

היו"ר י. הורביץ:

אני לא בטוח אם זה כל כך נהוג לשלוח חומר מדיוני הוועדה.

א. לבני:

ראשית - אני בקשתי זאת ממשרד החיירות. שנית - זה הולך כחוט השני מאז החחיל הויכות על חוק החיירות בוועדה - וזה ענין די מושך. המאבק הוא למנוע מאנשים שצריכים ללנהל עסקים להיות תלויים יותר מדי בגורמים במדינה הזאת. הן מבחינת החלות והן מבחינת הדישויים והסמכויות. גם אז נאמרו הדברים שישנן רשויות וסמכויות במדינה שצריכות לתח רישיון לעסק. ואנחנו גם אז טענו זאת ואני מתפלא למה זה נכנס כאן. איננו מעוניינים ליצור במדינה סמכות שנקראת משרד החיירות. להיפך, יש ויכות אם צריך שהמשרד הזה יתנהל ע"י משרד אחר. יותר מדי סמכויות זה יוצר יותר מדי מצבים של חלות והחלות הזאת יוצרת דברים מסוימים שקוראים בעחונים. יש סמכויות שבלעדיהם אחת אינך יכול לפתוח עסק אחרת באה המשטרה ועושה לך רפורט. ניתנה כאן דוגמה של מלצרים. אנחנו יודעים מה היה לפני שנתיים במדינה - ואם הלכת ללשכה קבלת מלצרים? אז מה חסגור עסק בגלל זה? - הכי מצחיק זה ענין האחרים - יש המון רשויות שעוסקות בזה.

ד. קולני:

זה רק על מורי הדרך.

א. לבני:

מדריכים אוחם לפי השקפה ברורה של שר החיירות ויש אחרים שהם לא מראים אבל אז מורה-הדרך מכוסה ואין לו הנחיות שהוא צריך להראות את הדבר הזה. למה כל הכוח הזה? - ישנה סמכות ששמה משרד החינוך והיא קובעת. יש ועדה על-יד ראש הממשלה, יש שמחילת-טבע וכיו"ב עכשיו הפוסק האחרון לפי הסעיף הזה הוא משרד החיירות. יותר מדי סמכויות נוחנים למשרד החיירות. היום אם בעל תעשייה רוצה הלוואה לבנות מפעל עושים איתו חוזה שיעשה כך וכך אחוזים ביצוא ויקבל כך וכך הלוואה או מענק. אותו הדבר יכול לעשות משרד החיירות ויש איתם חוזים עם כל מיני חנאים וכך אפשר לנצל סמכות חוזית. אבל שהחוק ייצור עוד מנגנון במדינה דענד רשח מפקחים ומציצים בחורי מטוח?

י. מודעי:
 לגבי סעיף 3(1) אני מוכן שיהיה כתוב: תנאים, דרישות ומבחנים להפעלה, ולסיווג של שירותי חיירות. כלומר, למחוק את המלה "רישוי".

ד. קולני:
 קודם כל כדאי שנבהיר לעצמנו את המצב הקיים. בכל שירותי החירות פרט לארגון כינוסים וסמינרים טעונים לרישוי מטעם משרד החירות. הבסיס החוקי הוא מכח צווים עפ"י חוק מצרכים ושירותים ופקודת מורי-הדרך. לגבי מלונות הרישוי מחבטא שאגב מחן הסווג נותנים לו תעודה - וזה הרישוי - שהוא יכול להפעיל את המלון. בלי תעודה הסיווג הוא לא רשאי לפתוח את המלון.

י. מודעי: למה צריך רישוי וגם סיווג?

ע. הדר: למה צריך גם הפעלה?

ד. קולני:
 לגבי חלק משירותי החירות יש הסכם כמו למשל מורה-הדרך יש צורך ברישוי. אין שום דרך אחרת להסדיר את פעולת מורי-הדרך בלי רישיון. אותו הדבר לגבי סוכני נסיעות. מה שנשאר כאן זה בחי-מלון וחניון.

לגבי בחי-מלון מדוע אנחנו דורשים גם סווג וגם רישוי? - למשל, מלון שהיה בתהליך של בנייה והוא היה מיועד להיות מלון פאר קיבל מהמדינה חמיכה עצומה. לפני שהמלון קיבל את הרישוי הוא נפתח והשערוריה שפרצה כתוצאה מהפתיחה היו לה הדיים בעולם. ואז הוחלט לא לאפשר לבית מלון לפתוח אותו לפני שהוא מחאים לדרישות של בית מלון. היה ערעור בפני בית המשפט והוא הצדיק אותנו. אסור היה לו לפתוח מבלי שמשרד החירות החליט שהוא מחאים להיות בית מלון.

י. מודעי: אחת נוחן פה עובדות משפטיות.

ד. קולני: צריך שיהיה גורם מוסמך שהחליט אם המלון מסוגל להיפתח לציבור.

ח. גבחרן: למה ענין רישוי זה לא ענין של סיווג - יש מלון שברגע שהוא גומר לבנות קומה א' הוא כבר רוצה לפתוח את המלון בו בזמן שיש לבנות עוד 15 קומות שדופקים שם כל היום בפטישים. אז אנחנו לא מרשים לו לפתוח. עפ"י החוק הקיים הוא כן יכול לפתוח.

ד. קולני: עפ"י החוק הקיים הוא לא יכול מכח צו של חוק פקוח מצרכים ושירותים. אנחנו אומרים לפני שנחנו לך תעודה אינך יכול לפתוח. כלומר, אם אנחנו מסכימים שהסווג יהיה גם הרישוי אז אנחנו מדברים על אותו הדבר.

י. מודעי: אם הסיווג היום הוא הרישוי אז למה צריך לכתוב זאת בגוף החוק?

א. לבני: אח הסווג נותנים לפני ההפעלה?

י. מודעי: אני מצטרף לדעתו של חה"כ הדר שגם הפעלה לא צריך להיות.

ע. הדר: אני מקבל את גישתו העקרונית של חה"כ מודעי. נגיע למצב כזה שיצטרכו לקבל היתר לגבי כל דבר ודבר, הענין מסובך מאד. אחת יכול להגיע למצב שסולל-בונה ואל-על יקימו מלונות וכשאדם פרטי ירצה לעשות זאת הוא לא יוכל. מאידך גם כאשר מקבלים רישוי והפעלה כל עוד לא קיבל סיווג הוא לא יוכל לפתוח. כלומר, כל הדברים האלה הם חופפים כל הזמן ואם לא נשעו 3 הדברים האלה הוא לא יוכל לפתוח את המלון. לפי דעתי צריך להורות שאין תנאי של פתיחת מלון לא ברישוי, לא בהפעלה ולא בסווג. חובתם לסווג את המלון ואז אפשר לתת לו את-מספר הכוכבים המגיעים לו ואם זה ברמה לא נאותה אף אחד לא יבוא לשם. רשאי אדם אם הוא עמד לפי הכללים לפתוח מלון. לא יבואו לקוחות שלא יבואו.

ג. גבחון:

תבוא קליינטורה כי זה נמכר בחו"ל. ישנו סוכן ממולח שהוא מוכר את החוברת לגבי אוחו מלון שאין לו כיכוב וכאשר בא החייר לארץ ורואה שבמטה אין עדיין מזרון וכבוקר באים פועלים ועושים טיח בחוץ, הוא חוזר לחו"ל וכוחב מאמר בעחון שכך מקבלים חייר בישראל.

א. לבני:

כל המכירות בסענוח שוא ובהצגה לא נכונה בקרוב יהיו מכוסים בכל המדינה ע"י חוק הליכות מסחר. אנהנו דנים בזה עכשיו. מקובל בעולם שמסעדות מקבלות סווג ולפי זה נקבעים המחירים. מדוע בענין סווג כזה מחייבים שיקבל סווג מעולה אחרת לא יוכל לקחת מחירים ברמה מסוימת.

ע. הדר:

מה שאמר מר גבחון זה סביר וצריך לחזק את זה כאן לגבי מה שנאמר בחוק הליכות מסחר.

י. מודעי:

אני מציע שמשרד החיירות יבהיר לחברי הוועדה מה המשמעות של הביטוי הפעלה, רישוי וסווג. החוק ביוחר הוא הרישוי. רישוי זה דבר שמוגדר בחוק. סווג זה מושג מאד ברור. לרישוי יש משמעות פורמלית בחוק. הואיל ואני רוצה שיהיה פיקוח של משרד החיירות אז אני לא אומר למחוק את הסעיף אלא אני אומר מוחר לשר לקבוע בחקנות בהתייעצות אחר תנאים דרישות ומבחנים להפעלה. לגבי סווג מותר לו בענין שירותי חיירות. רישוי זה ענין שכרוך בחשלומים. כלומר, המושג רישוי כולל חמורה כספית וסווג לא כולל; כי זה לא מקובל. זה שאחס אומרים שלא חעשו זאת - יפה מצדכם. פה מחוקקים חוק לא למנכ"ל הזה ולא לשר הזה. הואיל ורוצים לחת כלים אני רוצה שחיה לכס מעורבות אבל לא סמכות עליונה כמו רשיון עסק אלא רק מעורבות להציג תנאים, דרישות ומבחנים. אפילו הפעלה אני מוכן להשאיר.

השר זכה במקרה של ים-המלח עפ"י החקנות של חוק שירותים ומצרכים אבל אם הוא יכול ויבוא החוק הזה במקומו ולא יהיה רישוי גם אז השר ימשיך לזכות. מתי הוא לא ימשיך לזכות כאשר הוא קיבל רשיון מכל הגורמים ובא שר החיירות ואומר בשבילי זה לא מספיק, למשל, עוד 2 חדרניות. אני מבין וחש שהמושג רישוי מגדיל את הסמכויות ופה המשרד רוצה להצטייד בסמכות עליונה. אני מתנגד להשאיר את המושג רישוי בסעיף הזה.

ד. קולני:

כולם מסכימים שצריך להיות הסדר ופקוח מצד משרד החיירות ואנחנו נקבע את המבחנים כדי שהדברים יקוימו. השאלה מה יהיה על המבחנים אם הדרישות לא יקוימו. באמצעות הרישוי מצליחים לסדר את הפקוח - וזה לא קיים רק במדינתנו הזאת - עשינו מחקרים לגבי מה שנעשה בעולם במדינות דמוקרטיות כמו קנדה ואנגליה ושם זה קיים.

הי"ר י. הורביץ:

השאלה שלי היא מדוע הנשק הזה של הורדה מ-4 כוכבים ל-2 כוכבים אינו מספיק? - יחכן שאפילו

אחה גורם לסגירתו של המלון.

ו. קולני:

נניח שאני מוריד את הסווג אבל לדעתי הוא לא רשאי להפעיל מלון כלל.

ז. גבחון:

היתה לנו דוגמה של מלון בעל 5 כוכבים. ניסינו להוריד את זה ל-4 כוכבים ואז לא זכינו בביח המספיק בגלל סיבות פורמליות. לאחר מכן היתה שאלה של ערעור. מלון שנכנה לפי דרישות של 5 כוכבים ולפי השקעה של 5 כוכבים צינן יכול להוריד אותו ל-2 כוכבים. אחה צייב לומר המלון הזה אינו יכול לפעול יוחר אחרת אחה מכריח אותו להונות את הבריות. מלון בעל 5 כוכבים אחה יכול להוריד אותו ל-4 כוכבים אבל אם הוא ממשיך לא לחת שירות בהחאם לרמה אחה יוצר תנאים כאלה שהחייר לא יוכל להחאכסן בו. אחה צייב לסגור את המלון הזה כי אם הוא השקיע 150 ל"י בחדר ואחה אומר לו לקחת 10 ל"י במקום 30 ל"י אחה למעשה עושה את הדבר לגרוע יוחר.

אם הוא מוכן לרדת ל-3 כוכבים כמקום לסגור?

מ. דרובלס:

הוא יעשה זאת כי אין שום כח לעשות את זה.

ח. גבחנון:

ד. קולני:
בענף החיירות שזה ענף בינ"ל וארצות מחחרות זו בזו ישנם כללים מסויימים. הכלל הקיים לגבי בית-מלון ברוב הארצות הדמוקרטיות שחייב להיות רישוי. ע"י הרישוי יש פקוח והסדרה. איננו רוצים להיות במצב שבו חיירים בעלי עמדה בעולם יכתבו לנו מכתבים חריפים כל כך. אנחנו מקבלים מכתבים כאלה יום ויש הרבה טענות. העובדה היא שאנחנו מרגישים עד היום את החוצאות שנצרכנו בשנת 1971 אכאשכ לא היה סווג למלונות. מה שקובע הוא הסווג, הסווג מרשה לפתוח מלון. בואו נאמר שהסווג הוא המכשיר המרשה לבית מלון להפתח ולפעול.

י. מודעי:
יש מדינות שמגבילות את טיב הסחורות ליצוא. מדינת ישראל - לא. אתה מביא לנו דוגמאות ממדינות אחרות ששם מגבילים את בחי-המלונות ברישוי. צריך לדבר לגופו של ענין.

ד. קולני:
אני מדבר על מדינות שמעונינות לפתח את החיירות שלהן. יש הבדל בין רישוי שאחא נוחן לפי חוק מצרכים ושירותים לבין רישוי בחוק זה. הרישוי שהעיריה נוחנת בא רק להכיר בזה שהמפעל אינו מהווה מסרד מבחינה בריאותית, בטיחותית. אבל הוא אינו בא לקבוע שהמפעל הזה מסוגל לפעול ולחת שירותים מבחינת רמתם - וזה מה שאנחנו רוצים להשיג בחוק הזה. אני חוזר ואומר אם מוסכם שהסיווג הוא שנוחן לבית המלון לפעול אז אנחנו מסכימים כי זה בעצם הרישוי.

היו"ר י. הרביץ:
נניח שנאשר את ענין הרישוי, מחר כבוקר אתה תוכל לשלול ~~לפעול~~ בית-מלון את רשיונו בגלל שהוא לא החנהג עם חייר? - מהי הטכניקה שאחא מבטל רשיון?

ד. קולני:
על זה ישנם סעיפים נפרדים שדנים בשאלה הזאת.

היו"ר י. הרביץ:
האם למחרת אני צריך לסגור את המלון?

ד. קולני:
שליחת רשיון זה לא דבר שרירותי. יש כללים בחקנות מתי אני לא מחדש רשיון. למשל, מה עושים היום אם לא רוצים לחדש רשיון למורה-דרך? - ישנה ועדה מיעצת שמורכבת מנציגי ציבור ומנציגי מורי-הדרך והחיירות שיושבת ודנה בזה. במקרים רבים מאד זה נגמר בנזיפה ובמקרים קיצונים ביותר - זה קרה לגבי מורה-דרך ערבי שהדריך בצורה פוגעת במדינה ששללנו את הרשיון ל-3 חודשים.

היו"ר י. הרביץ:
האם אתה מסוגל לא לחדש רשיון?

ד. קולני:
כן בהחלט.

היו"ר י. הרביץ:
אם אני שומר חוק אז אני צריך לסגור את המלון כי אין לי רשיון. ואתה לא התייעצת עם הועדה

הזאת - האם הזכות בידיך?

י. יודין:
מאחר ומדובר על המלה "רישוי" וועדה מוועדות הכנסת בקרה באחד מאתרי החיירות שהוא מקום יפה עם חדרים מתאימים לסווג השירות בסדר גמור אבל באמצע האתר עוברת תעלת כיוב פתוחה. מכיון שאלה הם חנאי המקום ומכיון שזה היה המוצא הקונקרטי באותו חודש. שמעתי שנציג משרד הבריאות העלים עינו מכך כי זה היה המוצא. כלומר, החיירים מקבלים את כל השירותים אבל עם סרחון. אני שואל: אם בתנאים האלה יכול שר החירות לפי שיקולו לומר את האתר הזה לחיירים אני סוגר? - כי קיומו גורם נזק לענף.

מ. דרובלס:

מה קורה כאשר השר מחליט לסגור בית מלון ובעל בית המלון סוגר לתקופה של 4 חודשים פונה לבית המשפט ואחרי תקופה מסויימת פותחים מחדש. כינתיים ע"י החלטה של השר נגרם נזק עצום לאותו בעל בית מלון בתקופה שהמלון היה סגור. כי אם ~~מסגירים~~ אחת ההחלטה לסגור בית מלון בידי אדם אחד יתכן מאד שהוא יכול לטעות ובינתיים נגרם נזק ואותו אדם עלול להגיש תביעת פיצויים.

י. מודעי:

אני מציע להעמיד לבצבעה את הענין הזה.

צ. קולני:

לגבי השאלה מה קורה במקרה כזה? - בשביל זה בא החוק וועדת הכלכלה יכולה לקבוע מה יקרה במקרה כזה - אם רוצים לחדש או לבטל יהיה דיון בגוף מסויים של בית משפט. עכשיו אנחנו מדברים רק לגבי העקרון של הרישוי עצמו.

אני שואל: אם נמחק פה את ענין הרישוי בכלל אז מה יהיה על רישוי של מורה-הדרך ושל משרד נסיעות וכיו"ב?

י. מודעי:

צריך להוסיף: ובלבד משרד זה וזה צריך לקבל רישוי. כלומר, איפוא שאין רישוי אני לא מחנוד.

א. לבני:

על בחי-מלון ועל משרד נסיעות אני מחנוד לרישוי.

ח. גבחות:

אם הכוונה של חה"כ מודעי שהסוג הוא הרישוי אז מוכרחה להופיע המלה "רישוי". באשר לסוג יש שורה שלמה של דברים שצריך לעשות אותם והאיש יכול להוכיח שהוא עמד בכל הדברים האלה. המטרה של החדר, סלפון, טלוויזיה בחדר, ריהוט וכו' הכל לפי הסטנדרטים שנגלגל זה הוא קיבל 5 כוכבים ולא 4 כוכבים. אבל יש חנאי שירות בסיסיים שהם חלים על כל הכוכבים מ-5 - 1 והם: אם אחת בא למלון ורוצה ללון וארוחת בוקר הוא אינו יכול להכריח אותך לקחת גם ארוחת צהרים. אם האיש חוטא לדברים הבסיסיים שבעל בית מלון חייב בהם כשירות הגון. ואחת אינך יכול לדעת מראש כיצד מנסים להונות את החייר. מוכרחה להיות מכשיר ביחס לענין הזה.

ביחס לרשיון של הפתיחה - אנחנו קובעים את הסוג רק אחרי חצי שנה שהוא כבר פתוח. אבל בכדי לפתוח צריך לתת לו רשיון כדי שיקרא למקום מלון לחיירים. מבקר המדינה דרש מאתנו לתת רשיון גם למלונות שאינם לחיירים.

י. מודעי:

יש כל מיני עבירות שאם הן נעשות יש עליהם כל מיני קנסות. אחם מביאים מראש את המכשיר החמור ביותר את הרישוי. אני אומר: לא. ניתן לכם מכשיר סוג, מכשיר הפעלה לענוש אנשים אבל למה לתת פסק-דין מוות - זה הכי קל.

ח. גבחות:

למשרד החיירות זה הכי קשה לקחת רשיון ולסגור מלון. לנו יותר קשה לסגור מאשר לבעל בית המלון.

י. מודעי:

החוק אינו נוצר בשבילנו. אינני יודע מי יהיה המנכ"ל הבא? - לא נרחנים חוק אם לא מוכרחים לתת אותו.

א. לבני:

אני הבנתי שאחם רוצים לעגן בחוק את הדברים. מבקר המדינה מחערב ודורש לתת רשיונות לאנשים שמשרד החיירות מסרב.

י. שערי:

הכוונה לתת סוג גם לבחי-מלון שאינם לחיירים. אני רוצה להציע הצעה לסדר: אני מציע שהצבעה בסעיף הזה תהיה בישיבה הבאה. אני רואה בנושא של רישוי כסעיף מפתח.

הנ"ר י. הורביץ:

אני נענה לבקשתך.

י. מודעי:

זה הדבר היחיד שהענף לא מחנוד לרישוי.

נעבור עתה לסעיף 3(2)(3)

היו"ר י. הורביץ:

אני מחנגד לסעיף 3(3) ומציע להוריד אותו. תראה לי עסק אחד בארץ, כולל בשר ולחם, שנותן בטחונות למסו"ת ונותן ערבות כספית שהוא ימלא את ההחייבויות שלו?

ד. קולני:

יש דברים כאלה בניסוח ובכנקאות. לגבי סוכנות נסיעות זה דבר שקיים בכל העולם: בנורווגיה, ארגנטינה, צרפת, איטליה ושווייץ. בכל הארצות האלה יש ערבויות שמקבלים מסוכני הנסיעות לקיום החייבויותיהם גם לגבי הלקוח וגם לגבי הספק.

ח. גבחון:

סוכנות נסיעות באנגליה שלחה תיירים למפרד והשאירה אותם שם. מישהו היה צריך להביא אותם

בחזרה.

ד. קולני:

דרך אגב, בשווייץ יש רישוי ממשלתי לסוכנות נסיעות. לבטחונות האלה יש צורות שונות. בצרפת יש מערכת שלמה של הוראות. הדבר הזה בא להבטיח לגבי סוכנות נסיעות במקרה שסוכנות הנסיעות לא שילמה לביח המלון עבור החיירים שהיא מביאה. הפקדון הזה בא כדי שהחייר לא יישאר בחוץ.

היו"ר י. הורביץ:

אחרי הדאיג העניין של בית המלון ולא עניין של סוכנות נסיעות. שמענו את הנציגים שלהם כאן והחברר שלהם יש נטייה ללכת לקראתכם והם לא ראו בזה גזירה רעה והיו מעוניינים להגדיל את הערבויות בסכום ניכר כדי להכביד על כניסת חברים לענף. אני רוצה לשאול: מי יקבע את הסכומים?

ד. קולני:

שר החיירות באישור וועד הכלכלה של הכנסת.

היו"ר י. הורביץ:

מדוע אינך מפריד בין סוכנות נסיעות לבין בחי-מלון?

ד. קולני:

הדבר העיקרי הוא לגבי סוכנות נסיעות ולגבי מארגני סיורים. אותם אנשים שמביאים חיירים במסלול מסויים מהם אנחנו דורשים ערבויות. כך שאם הם לא משלמים בעד השירותים אז אנחנו מפעילים את הערבויות. לגבי ביח-מלון הדבר לא קיים כמעט.

אחן דוגמה: היה פסק דין של ביח המשפט העליון שפורסם בעניין חביעה שהגישה חיירת על בית מלון שרחון - ופה אנחנו נכנסים לאחח השאלות הבסיסיות של החוק מה קורה אם חייר כזה שבא לבית מלון וקרה לו דבר שלא צריך לקרות והוא צריך לקבל את הכסף בחזרה. החיירת הזאת חזרה לאר"ב והגישה חביעה נגד חברת שרחון באר"ב. אמרו לה שחברת ישראלית זה חברה אחרת והיא שכרה עורך-דין ישראלי שיגיש תביעה נגד ביח המלון. כאשר יש משפט צריך להביא עדויות ומותר עפ"י החוק לגבות את העדות שלה בגלל הסכום הרב שמצריך כדי לבוא ארצה. בעל ביח המלון התנגד לזה. עכשיו אם אנחנו אומרים שיש צורך בערבויות זה בא להבטיח את מחן השירות הנאות לחייר ויש מנגנון שיכול לקבוע אם החייר צודק או לא - במקרה כזה יהיה פקדון שממנו אפשר יהיה לשלם לחייר.

היו"ר י. הורביץ:

נניח ששרחון צריך להפקיד לעניין כזה חצי מיליון ל"י ערבויות. - לי זה לא נראה.

א. לבני:

יש הרבה מקצועות - והיום גם המדינה כולה נכנסה לסעיף ביטוח נגד אפשרויות מסוג זה. במדינה יש 0.01% לביטוח נגד פשיטות רגל. היום לאף עובד לא איכפת שהמפעל יפשוט את הרגל. כל עורך-דין יש לו ביטוח נגד חביעות של לקוחות. יש לנו היום חשלומי ביטוח נגד הצמדה. גם כאן אפשר לבטח מראש אפשרות של חביעות לקוחות ולהוריד את עניין הערבויות שזה הקפאח כסף של בעלי עסקים בצורה מאד מוגבלת.

י. ירדני:

בעיית הערבויות בעיני זה לא רק אמצעי כדי להבטיח את הלקוח מפני נזק כספי אלא אמצעי נוסף של הבטחת האחריות של הענף כלפי הלקוח. אמצעי נוסף לקיים רמה, לקיים את כל מה שהוא מקבל על עצמו. אם הוא יעמוד בסיכון של נשיאה באחריות ישירה הוא יכול למנוע את הדבר הזה. אם הוא יפתור את הבעיה אחרת בצורה של חשלום שוטף לביטוח, אולי הלקוח יבוא על סיפוקו בצורה מהירה לעומת זאת מי שנושא באחריות כלפי הלקוח הוא יתנהג ביחור חופשיות. לכן הצעתו של חה"כ לבני אינה עונה על הבעיה הזאת.

מ. דרובלס:

בענין הערבויות - אם נקח בית מלון שיש לו מחזור של 5 מיליון ל"י אני יוצא מתוך הנחה שיבקשו ממנו סכום סביר מסויים ה-5 מיליון ל"י כערבות. אני יוצא מתוך הנחה שיבקשו ממנו סכום סביר מסויים של 10%. ואם יקרה משהו אינני יודע באיזה מידה זה יכסה. לכן אני רואה פתרון באמצעות ביטוח. אני יוצא מתוך הנחה שהערבות תהיה בסביבות 100-200 אלף ל"י. למצוא את הפתרון באמצעות ביטוח בסכומים כאלה זו לא בעייה. יחסית החשלום עבור הביטוח בענין זה הוא יחבטא הרבה פחות.

אם אפשר להוציא את ענין הערבויות ומשרד החיירות יחפש דרך באמצעות הביטוח אז הנקודה הזאת תהיה סגורה.

י. שערי:

אני רוצה לשאול את נציגי משרד החיירות אם יש ~~משהו~~ ~~משהו~~ ~~משהו~~ לעשות אבחנה בין סוכנות נסיעות רביץ בחי-מלון? - כי יש כאן הבדל והכעיה היא לא רק ביטוח כי יש צורך בערבויות לביצוע מידי של מקרה שסוכנות נסיעות התחייבה להסיע אנשים ולא החזירה אותם בחזרה.

ד. קולני:

לנושא של ביטוח - חברת ביטוח מכסתה אחריות משפטית ועד שלא מוכיחים היא איננה משלמת.

ח. גבתון:

אני רוצה להעיר שתי הערות: אני רוצה להגיד שאנשי הענף הזה יוחר רגישים מאשר בענפים אחרים. זה לא כמו בענף אחר שיודעים שיש סוחרים שנוחנים שירות יוחר טוב ופחות טוב וזה מקום שצריך לעמוד על מקח או לא. אלא בענף שלנו אם החייר חוזר לארצו הוא מחרשם מדמותה של מדינת ישראל - בהתאם לשירות שקיבל. לכן בענין זה אנשי הענף יוחר רגישים ומשחפים פעולה עם משרד החיירות יוחר מאשר במשרדים אחרים. ואל חלמד לכף חובה בענין זה. שניה - אנחנו יודעים שיש עינוי דין בארץ ועכשיו מנסים לעשות משהו בענין תאונות הדרכים. אצל החייר הוא איננו יכול לעבורהליכים רגילים של ~~שפוט~~ או הוכחת ביטוח כי זה מאבד את משמעותו. משרד החיירות לעיחים קרובות מוכרח לשלם סכומים נכבדים כדי להגן על שמה של מדינת ישראל. צריך לעשות כך שהדבר לא יהיה לפי ~~היירות~~ ~~היירות~~ ~~היירות~~ של פקיד או של איש אחד אלא שתהיה ועדה ציבורית שחודן על ~~היירות~~ ~~היירות~~ ~~היירות~~ אומר חה"כ מודעי אתם רוצים להגן על החייר על-חשבוננו של האזרח. זה לא ענין של האזרח זה ענין שירות. בכל מפעל חיירותי המדינה משקיעה בו הרבה מאד כספים.

ע. הדר:

אני מבחין בין שני דברים - בין עניינים שיש בהם סכנה ממשיח לבין חביעות של פיצויים. יש סוג דברים שצריך לבצע עבודת ביטוח, זה בית-מלון, זה אתר הסטורי וכיו"ב. לעומת זאת סוכנות נסיעות חייבת לתח מתן ערבויות שאפשר לממש את זה תוך 24 שעות.

ד. קולני:

אנחנו מוכנים לקבל את ההצעה שלגבי הסוג הראשון יהיה ביטוח ולגבי הסוג השני יהיו ערבויות.

ח. גבתון:

בענין הביטוח צריך להזכיר את הקופות.